

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
Кафедра туризму**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
факультету туризму та МК
доц., к.геогр.н Габчак Н.Ф
« 29 » січня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТУРИСТИЧНІ АТРАКЦІЇ СВІТУ

Рівень вищої освіти	Перший(бакалаврський)рівень
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «**Туристичні атракції світу**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 Сфера обслуговування за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа, освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Розробники: проф., д. геогр. н. **Ганна МАШКА**
доц., к. геогр. н. **Наталія ГАБЧАК**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **туризму**
протокол № 6 від «29» січня 2026 р.

Завідувач кафедри проф., д. геогр. н. **Ганна МАШКА**

Схвалено науково-методичною комісією **факультету туризму та міжнародних комунікацій**
протокол № 6 від «29» _____ січня _____ 2026 р.

Голова науково-методичної комісії проф. **Ганна МАШКА**

р.

© Г. МАШКА, 2026 р.
Н. ГАБЧАК, 2026

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2026 р.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТУРИСТИЧНІ АТРАКЦІЇ СВІТУ**

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2,3 -й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3.1 год аудиторних – 44 год самостійної роботи студента – 46 год	4,6-й	3-й
	Лекції:	
	24 год	8
	Практичні (семінарські):	
	20 год	4
Вид підсумкового контролю: усний/письмовий/тестовий (за вибором здобувачів)	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	46 год	46 год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Туристичні атракції світу» є вибірковою навчальною дисципліною, яка вивчається на другому та третьому курсі денної та заочної форм навчання впродовж третього семестру. Вона належить до циклу зальної підготовки вибірових освітніх компонентів із загальноуніверситетського каталогу підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу» є формування у здобувачів вищої освіти спеціальності «Готельно-ресторанна справа» системних знань про туристичні атракції як ключовий чинник формування туристичного попиту, розвитку готельно-ресторанного бізнесу та сервісної інфраструктури в різних регіонах світу.

Дисципліна спрямована на опанування майбутніми фахівцями закономірностей просторової організації, типології та еволюції туристичних атракцій у контексті їх впливу на спеціалізацію засобів розміщення, закладів ресторанного господарства, форматів обслуговування та споживчої поведінки туристів. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок аналізу туристичної привабливості країн і регіонів світу з позицій готельно-ресторанного сервісу, з урахуванням природних і культурних ресурсів, історико-культурної спадщини, подієвих та етно-гастрономічних атракцій, рівня розвитку туристичної інфраструктури, інтенсивності туристичних потоків і ринкової спеціалізації дестинацій.

У межах дисципліни розглядаються сучасні трансформації туристичного простору світу, зумовлені глобалізаційними процесами, змінами політичної та економічної карти світу, а також зростанням ролі досвідного, культурного, гастрономічного й подієвого туризму у формуванні конкурентоспроможних готельно-ресторанних продуктів на національному та міжнародному ринках.

Завдання курсу

Основним завданням навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу» у підготовці фахівців за спеціальністю «Готельно-ресторанна справа» є формування професійного світогляду у сфері індустрії гостинності та базових знань про туристичні атракції як ключовий чинник формування попиту на готельно-ресторанні послуги в країнах і регіонах світу. Курс спрямований на розкриття просторових відмінностей туристичної привабливості територій, чинників її формування та впливу туристичних атракцій на спеціалізацію дестинацій і розвиток готельно-ресторанного бізнесу. Особлива увага приділяється аналізу туристичної спеціалізації країн і провідних туристичних регіонів, визначенню місця України у світовому туристичному просторі, а також формуванню уявлень про основні напрями державної політики у сфері туризму та гостинності.

До основних завдань дисципліни належать:

- вивчення динаміки, тенденцій, закономірностей і перспектив розвитку світового туризму та туристичних атракцій як чинників розвитку готельно-ресторанної сфери;
- комплексна характеристика країн і регіонів світу за регіонально-континентальним принципом з позицій їх туристичної привабливості та потенціалу індустрії гостинності;
- аналіз природних, культурно-історичних, подієвих та етно-гастрономічних ресурсів як основи формування туристичного попиту й ресторанно-готельних концепцій;
- дослідження чинників формування, розміщення та спеціалізації туристичних атракцій і їх впливу на розвиток готельно-ресторанної інфраструктури;

- визначення особливостей просторової організації туристичної діяльності та туристичних систем країн світу з урахуванням сервісної логіки;
- аналіз ролі транспортної, туристичної та сервісної інфраструктури у забезпеченні доступності туристичних атракцій;
- порівняльний аналіз туристичних дестинацій світу з погляду їх привабливості для розвитку готельно-ресторанного бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- основні типи та класифікації туристичних атракцій світу (природні, культурно-історичні, події, сучасні, етно-гастрономічні) та їх значення для індустрії гостинності;
- туристично-географічний поділ світу, провідні туристичні регіони та центри міжнародного туризму як осередки концентрації готельно-ресторанних послуг;
- вплив політичної карти світу та соціально-економічних типів країн на розвиток туризму й готельно-ресторанного бізнесу;
- демографічні та соціокультурні особливості населення світу як чинники формування туристичного попиту та споживчих моделей у сфері гостинності;
- закономірності розміщення туристичних ресурсів і їх використання у формуванні туристичних продуктів та сервісних пропозицій;
- основні риси міжнародного туризму як складової світового господарства і ринку послуг;
- структуру світового туристичного ринку та просторову спеціалізацію країн і регіонів у сфері туризму і гостинності;
- особливості туристичного потенціалу та спеціалізації країн і регіонів світу, що вивчаються, з позицій розвитку готельно-ресторанної справи.

Здобувач повинен уміти:

- самостійно складати комплексні характеристики країн, регіонів, міст і туристичних дестинацій з урахуванням їх туристичної привабливості та потенціалу готельно-ресторанного бізнесу;
- аналізувати текстові, картографічні та статистичні матеріали для оцінки туристичного попиту й можливостей розвитку сервісної інфраструктури;
- оцінювати ресурсне забезпечення територій (природне, культурне, гастрономічне) з позицій формування конкурентних готельно-ресторанних продуктів;
- аналізувати карти й статистичні дані для виявлення чинників туристичної спеціалізації та розвитку підприємств індустрії гостинності;
- застосовувати туристично-географічні знання для пояснення сучасних тенденцій і процесів у міжнародному туризмі та готельно-ресторанній сфері;
- працювати з різними джерелами інформації (науковими, довідковими, статистичними, медійними) для підготовки аналітичних матеріалів у сфері гостинності;
- складати схеми, діаграми, графіки й таблиці, що відображають структуру туристичних атракцій, туристичних потоків і сервісної інфраструктури;
- здійснювати порівняльний аналіз туристичних дестинацій, країн і регіонів світу з позицій їх привабливості для розвитку готельно-ресторанної справи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 03. Здатність самостійно проводити дослідження, опановувати нові сучасні знання та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для пошуку, систематизації та аналізу даних (інформації) з різних джерел для формування клієнтських баз та оптимізації готельно-ресторанних послуг відповідно до сучасних стандартів сервісу.

ЗК 05. Здатність налагоджувати міжособистісні взаємодії для командної та/або індивідуальної роботи.

ЗК 06. Здатність до усної та письмової комунікації державною мовою.

ЗК 07. Толерантність та ціннісне ставлення до мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01. Розуміти предметну область і оцінювати потенціал розвитку галузі гостинності з урахуванням потреб всіх можливих сегментів ринку готельно-ресторанного бізнесу.

СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку готельно-ресторанного бізнесу, формулювати чітку бізнес-ідею, визначати стратегічні напрямки та адаптувати підходи до розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу з урахуванням сучасних тенденцій ринку гостинності, потреб споживачів та економічних змін.

СК 13. Здатність здійснювати планування, управління та контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, аналізувати ринкові тенденції, прогнозувати їх розвиток та встановлювати взаємозв'язок між соціально-економічними процесами і розвитком індустрії гостинності на національному та міжнародному рівнях.

СК 15. Розробляти, обґрунтовувати та впроваджувати стратегію зовнішньоекономічної діяльності гостинності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа», вивчення навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність знати, розуміти та ефективно застосовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, які регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, забезпечуючи їх відповідність правовим вимогам і стандартам якості.	ПР 01
Здатність аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства, визначати ключові фактори, що впливають на їх розвиток, і прогнозувати зміни в умовах ринку для забезпечення конкурентоспроможності підприємств	ПР 04
Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології	ПР 10

виробництва та обслуговування споживачів у сфері готельного та ресторанного бізнесу, з урахуванням потреб цільової аудиторії та тенденцій ринку, а також впроваджувати інновації для покращення якості обслуговування та підвищення конкурентоспроможності підприємства гостинності.	
Розуміти економічні процеси, здійснювати планування, управління та контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, вміння аналізувати фінансові показники, розробляти стратегії розвитку, оптимізувати витрати та доходи, а також забезпечувати ефективне використання ресурсів для досягнення високих результатів та стабільності в умовах конкурентного середовища.	ПР 15
Розуміти принципи функціонування і процес організації міжнародного готельно-ресторанного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінської, поведінково-психологічної, соціально-економічної, техніко-технологічної), забезпечення міжнародної комерційної діяльності.	ПР 23

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здобувач вищої освіти знає та розуміє основні положення законодавства України, а також національні й міжнародні стандарти у сфері готельно-ресторанного бізнесу; вміє застосовувати їх на практиці в діяльності суб'єктів індустрії гостинності; здатний забезпечувати відповідність роботи закладів правовим вимогам, нормам безпеки та стандартам якості послуг.	ПР 01
Здатний аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства; визначати ключові чинники їхнього розвитку; прогнозувати ринкові зміни та обґрунтовувати управлінські рішення, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності підприємств	ПР 04
Розробляти та впроваджувати нові готельно-ресторанні послуги з використанням сучасних технологій виробництва й обслуговування; враховувати потреби цільової аудиторії та ринкові тенденції; ініціювати інновації, спрямовані на підвищення якості сервісу та конкурентоспроможності підприємств індустрії гостинності.	ПР10
Розуміє економічні процеси у сфері готельно-ресторанного бізнесу; здійснює планування, управління та контроль діяльності підприємств; аналізує фінансові показники, розробляє стратегії розвитку, оптимізує витрати й доходи та забезпечує ефективне використання ресурсів для досягнення стабільних результатів і конкурентоспроможності.	ПР 15
Здобувач вищої освіти розуміє принципи функціонування та організації міжнародного готельно-ресторанного бізнесу; характеризує його ключові підсистеми (адміністративно-управлінську, поведінково-психологічну, соціально-економічну, техніко-технологічну); пояснює механізми забезпечення міжнародної комерційної діяльності підприємств індустрії гостинності.	ПР 23

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Викладання навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу» здійснюється відповідно до Стандартів вищої освіти МОН України і базується на компетентнісному та студентоцентрованому підходах, орієнтованих на досягнення програмних результатів навчання.

Освітній процес передбачає поєднання лекційних і практичних занять, самостійної роботи здобувачів та поточного контролю, що забезпечує формування загальних і фахових компетентностей, визначених стандартами вищої освіти. Лекційні заняття проводяться із застосуванням проблемно-орієнтованих методів навчання, мультимедійних технологій, а також аналізу практичних кейсів з міжнародного туризму та туристичних дестинацій світу.

Практичні заняття організовуються з використанням інтерактивних освітніх методик (аналіз кейсів, робота в малих групах, мозкові штурми, рольові ігри, підготовка та захист презентацій), що сприяє розвитку аналітичного мислення, комунікативних умінь, навичок командної роботи та прийняття професійних рішень у сфері туризму й гостинності. Така організація навчання відповідає вимогам стандартів щодо формування здатності застосовувати здобуті знання у практичній діяльності.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах прозорості, об'єктивності та накопичувального підходу відповідно до системи ECTS і включає поточний контроль (тестування, есе, аналітичні й практичні завдання, презентації), два модульних контролі та підсумковий залік, що забезпечує комплексну перевірку рівня сформованості знань, умінь і професійних компетентностей, передбачених освітньою програмою.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання комплексних модульних завдань;
- контроль систематичності та активності роботи здобувача на практично-семінарських заняттях;
- контроль за виконанням індивідуальної роботи.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів

Форма модульного контролю:

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюються за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) повинен складати залік згідно графіку заліково-екзаменаційної сесії.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю
Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни:

– **«відмінно» (90-100 балів, A)** заслуговує здобувач, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

– **«добре» (82-89 балів, B)** заслуговує здобувач, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

– **«добре» (74-81 бал, C)** заслуговує здобувач, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

– **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам, що допустили помилки у відповіді на заліку, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

– **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує здобувач, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

– **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється здобувачу, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

– **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється здобувачу коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТУРИСТИЧНІ АТРАКЦІЇ СВІТУ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародний туризм та туристичні атракції: основні терміни та визначення.

Теоретичні засади міжнародного туризму. Поняття туристичних атракцій та їх місце в туризмі. Об'єкт і предмет дослідження туристичних атракцій. Класифікація туристичних атракцій країн світу. Глобальні туристичні потоки. Методи дослідження туристичних атракцій. Туристичні атракції в системі міжнародної конкурентоспроможності.

Тема 2. Туризм і природне середовище.

Природне середовище як основа туристичної діяльності. Сфери Землі (вода, повітря, суходіл) у задоволенні туристичних потреб. Природні чинники формування туристичних атракцій. Особливості туристичних атракцій у різних геозонах. Вплив природних умов і клімату на туристичну спеціалізацію територій. Основні екологічні та природні загрози для розвитку туризму. Кліматичні зміни та природні ризики у туристичній діяльності. Туристичне навантаження та обмеження використання природних територій. Адаптація туризму до змін природного середовища. Екологізація туризму та перехід до сталих форм подорожей. Нові тенденції природоорієнтованого та відповідального туризму.

Тема 3. Туристичні регіони – критерії виокремлення. Виділення туристичних регіонів світу за UNWTO.

Поняття туристичного регіону в міжнародному туризмі. Туристичний регіон як просторово-функціональна система. Критерії виокремлення туристичних регіонів. Природно-географічні критерії регіоналізації. Соціально-економічні та інфраструктурні критерії. Культурно-історичні та туристично-спеціалізаційні критерії. Туристична регіоналізація світу в системі Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). Основні туристичні регіони світу за класифікацією UNWTO.

Тема 4. Європейський туристичний регіон.

Європейський туристичний регіон у системі міжнародного туризму. Місце Європи в глобальних туристичних потоках. Туристична спеціалізація та ключові атракції Скандинавських країн (Норвегія, Швеція, Фінляндія). Туристичні особливості та атракції країн Західної Європи (Німеччина, Франція). Туристичні принади країн Бенілюксу (Бельгія, Нідерланди, Люксембург). Порівняльна характеристика туристичних атракцій Скандинавії та Західної Європи. Роль туристичних атракцій у формуванні туристичного іміджу європейських країн.

Тема 5. Близькосхідний туристичний регіон.

Близькосхідний туристичний регіон у структурі світового туризму. Природно-географічні, культурно-історичні та релігійні чинники розвитку туризму регіону. Туристична спеціалізація та ключові атракції Туреччини. Туристичні атракції та паломницький туризм Ізраїлю. Культурно-історичні та рекреаційні атракції Єгипту. Сучасні урбаністичні та інноваційні туристичні атракції Об'єднаних Арабських Еміратів. Порівняльна характеристика туристичних

атракцій країн Близькосхідного регіону та їх роль у формуванні міжнародних туристичних потоків.

Тема 6-7. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон.

Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон у системі світового туризму. Природно-географічні та культурно-цивілізаційні чинники розвитку туризму регіону. Туристично-рекреаційні ресурси та ключові атракції Китаю. Туристичні принади та культурно-релігійний туризм Індії. Туристична спеціалізація та унікальні атракції Японії. Природно-рекреаційні та екзотичні туристичні ресурси Австралії. Порівняльна характеристика туристичних ресурсів і атракцій країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Тема 8-9. Американський туристичний регіон.

Американський туристичний регіон у структурі світового туризму. Природно-географічні та соціально-економічні чинники розвитку туризму регіону. Туристична спеціалізація та ключові атракції Сполучених Штатів Америки. Туристично-рекреаційні ресурси та принади Канади. Туристичний розвиток і культурні атракції Мексики. Природно-культурні та рекреаційні ресурси Бразилії та Венесуели. Порівняльна характеристика туристичного розвитку країн Північної та Південної Америки.

Тема 10. Африканський туристичний регіон.

Африканський туристичний регіон у системі світового туризму. Природно-географічні та культурно-історичні чинники розвитку туризму Африки. Туристична спеціалізація та ключові атракції Північної Африки (Марокко, Туніс). Туристично-рекреаційні та природні ресурси Південно-Африканської Республіки. Сафарі-туризм як унікальна форма туризму Африки. Основні сафарі-дестинації Кенії та Танзанії. Значення африканських туристичних атракцій у формуванні міжнародних туристичних потоків.

Тема 11-12. Пустелі світу як унікальні природні атракції.

Пустелі світу як унікальні природні туристичні атракції. Природно-географічні особливості пустель та їх туристичний потенціал. Гарячі пустелі як об'єкти пізнавального й пригодницького туризму: Сахара, Аравійська пустеля, Тар. Прибережні та надсухі пустелі як екстремальні туристичні ландшафти: Атакама, Наміб. Пустелі внутрішніх районів Азії: Гобі, Такла-Макан, Калахарі. Полярні пустелі як особлива форма природного та наукового туризму: Антарктична пустеля, Арктична пустеля. Туристичні ризики, екологічні обмеження та перспективи сталого розвитку туризму в пустельних регіонах.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
3-й семестр						
Тема 1. Міжнародний туризм та туристичні атракції: основні терміни та визначення	9	2	2	-	-	5
Тема 2. Туризм і природне середовище	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Туристичні регіони – критерії виокремлення. Виділення туристичних регіонів світу за UNWTO	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Європейський туристичний регіон	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Близькосхідний туристичний регіон	9	2	2	-	-	5
Тема 6-7. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон	11	4	2	-	-	5
Тема 8-9. Американський туристичний регіон	11	4	2	-	-	5
Тема 10. Африканський туристичний регіон	9	2	2	-	-	5
Тема 11-12. Пустелі світу як унікальні природні атракції	14	4	4	-	-	6
Разом за модуль	90	24	20/20	-	-	46
Разом за семестр	90	24	20/20			46

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<p>Тема 1. Міжнародний туризм та туристичні атракції: основні терміни та визначення</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як у сучасній науці та документах Всесвітньої туристичної організації трактується поняття міжнародного туризму і чому важливо мати єдині визначення? 2. У чому полягає різниця між туристичними ресурсами та туристичними атракціями? 3. Чи кожен природний або культурний об'єкт може стати туристичною атракцією? Які умови для цього необхідні? 4. Які ключові відмінності між внутрішнім, в'їзним і виїзним туризмом з позицій розвитку територій? 	2	

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Які фактори формують глобальні туристичні потоки у XXI столітті? 6. Як глобальні кризи та безпекові виклики змінюють туристичну привабливість країн і регіонів? 7. Які типи туристичних атракцій є найбільш конкурентоспроможними на сучасному туристичному ринку? 8. Чи можуть туристичні атракції одночасно бути ресурсом розвитку і джерелом ризиків для територій? 9. Як цифровізація та соціальні мережі впливають на сприйняття й популярність туристичних атракцій? 		
2	<p>Тема 2. Туризм і природне середовище Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яку роль відіграє природне середовище у формуванні туристичної привабливості територій? 2. Які сфери Землі (вода, повітря, суходіл) є найбільш значущими для різних видів туризму? Наведіть приклади. 3. Чому туристичні атракції суттєво відрізняються в різних географічних зонах світу? 4. Як клімат і природні умови визначають туристичну спеціалізацію регіонів? 5. Які основні екологічні загрози створює масовий туризм для природного середовища? 6. Чи можна поєднати активний розвиток туризму та ефективну охорону природи? За яких умов? 7. Як кліматичні зміни впливають на сучасні та майбутні туристичні дестинації? 8. Які форми туризму можна вважати найбільш екологічно відповідальними? 9. Чи змінюється ставлення туристів до природного середовища в умовах розвитку сталого та відповідального туризму? 	2	
3	<p>Тема 3. Туристичні регіони – критерії виокремлення. Виділення туристичних регіонів світу за UNWTO Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття туристичного регіону: у чому відмінність між туристичним, економічним і географічним регіоном? 2. Критерії виокремлення туристичних регіонів: природні, соціально-економічні, культурні, інфраструктурні, політичні — які з них є визначальними? 3. Роль туристичних потоків у формуванні та трансформації туристичних регіонів. 4. Підхід UNWTO до регіоналізації світового туризму: переваги та обмеження. 5. Чому Європа вважається провідним туристичним регіоном світу? Які фактори це забезпечують? 6. Як глобальні кризи (пандемії, війни, кліматичні зміни) впливають на межі й функції туристичних регіонів? 7. Чи можна вважати туристичні регіони динамічними системами? Наведіть приклади їх трансформації. 8. Внутрішній vs міжнародний туризм: як співвідносяться ці показники в межах різних туристичних регіонів? 	2	

	<p>9. Наскільки доцільно використовувати універсальну регіоналізацію UNWTO для національного та регіонального планування туризму?</p> <p>10. Яке місце України в системі світових туристичних регіонів за підходом UNWTO?</p>		
4	<p>Тема 4. Європейський туристичний регіон</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Європейського туристичного регіону: у чому полягає його специфіка в системі світових туристичних регіонів? 2. Місце Європи у світовому туризмі за класифікацією UNWTO: які показники забезпечують її лідерство? 3. Історико-культурна спадщина Європи як базовий чинник формування туристичної привабливості регіону. 4. Природно-географічна різноманітність Європи та її вплив на спеціалізацію туристичних субрегіонів (Альпи, Середземномор'я, Північна Європа тощо). 5. Туристична інфраструктура та транспортна доступність: чому Європа є одним із найбільш мобільних туристичних просторів світу? 6. Внутрішньоєвропейські туристичні потоки: роль внутрішнього туризму у стабільності регіону. 7. Основні види туризму в Європі (культурно-пізнавальний, міський, курортний, гастрономічний, подієвий, екологічний): які з них домінують і чому? 8. Вплив глобальних викликів (COVID-19, безпекові ризики, міграційні процеси, кліматичні зміни) на туристичний розвиток Європи. 9. Регіональні диспропорції туристичного розвитку в Європі: Західна, Південна, Центральна-Східна та Північна Європа. 10. Місце України в Європейському туристичному регіоні: потенціал інтеграції та ключові бар'єри розвитку. 	2	2
5	<p>Тема 5. Близькосхідний туристичний регіон.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Близькосхідного туристичного регіону: його місце та роль у системі світових туристичних регіонів за підходом UNWTO. 2. Географічні межі регіону: які країни входять до Близькосхідного туристичного регіону та чому їх об'єднують саме туристичні чинники? 3. Культурно-цивілізаційна спадщина Близького Сходу (колиски світових релігій, давні міста, археологічні пам'ятки) як ключовий туристичний ресурс. 4. Релігійний туризм і паломництво: значення Мекки, Медини, Єрусалима та інших сакральних центрів у формуванні туристичних потоків. 5. Природно-кліматичні умови регіону: пустелі, морські узбережжя, оазиси — як фактори туристичної спеціалізації. 6. Роль країн Перської затоки у сучасній трансформації туристичного простору Близького Сходу (міський, 	2	

	<p>діловий, подієвий, люксовий туризм).</p> <ol style="list-style-type: none"> Туристична інфраструктура та інвестиції: як фінансові ресурси й державна політика формують конкурентні переваги регіону. Безпековий чинник і політична нестабільність: як вони впливають на туристичну привабливість та просторову нерівномірність розвитку туризму. Туристичні потоки: співвідношення внутрішнього, регіонального та міжконтинентального туризму. Перспективи розвитку Близькосхідного туристичного регіону в умовах диверсифікації економік і глобальної конкуренції. 		
6	<p>Тема 6-7. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону та його місце у світовій туристичній системі за підходом UNWTO. Просторова різноманітність регіону: як поєднання Південної, Південно-Східної, Східної Азії та Океанії впливає на туристичну спеціалізацію? Природно-ресурсний потенціал регіону: тропічні острови, коралові рифи, гірські системи, вулкани, джунглі – туристична привабливість і ризику. Культурно-цивілізаційна мозаїка Азійсько-Тихоокеанського регіону як основа розвитку культурно-пізнавального та духовного туризму. Домінуючі види туризму: пляжний, екологічний, пригодницький, духовний, медичний, гастрономічний — у чому полягає конкурентна перевага регіону? Роль мегаполісів і туристичних хабів у формуванні туристичних потоків (Токіо, Бангкок, Сінгапур, Сідней тощо). Внутрішній туризм і регіональна мобільність: значення зростання середнього класу та лоукост-перевезень. Вплив глобальних викликів (пандемії, кліматичні загрози, природні катастрофи, перенавантаження DESTINATION) на туристичний розвиток регіону. Регіональні диспропорції розвитку туризму між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Перспективи Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону у XXI столітті: чи стане він глобальним лідером світового туризму? 	2	
7	<p>Тема 8-9. Американський туристичний регіон Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття Американського туристичного регіону та його місце у світовій туристичній системі за класифікацією UNWTO. Просторова структура регіону: Північна Америка, Центральна Америка, Карибський басейн і Південна Америка — спільні та відмінні риси туристичного розвитку. Природно-ресурсний потенціал Американського регіону: 	2	

	<p>від арктичних ландшафтів Канади до тропічних лісів Амазонії та Андських гір.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Культурно-історична спадщина корінних цивілізацій (майя, ацтеки, інки) та її роль у сучасному туризмі. 5. Домінуючі види туризму в регіоні: міський, курортний, екологічний, пригодницький, круїзний — які з них визначають спеціалізацію? 6. Роль США та Канади як туристичних лідерів регіону й глобальних туристичних хабів. 7. Карибський басейн як світовий центр пляжного та круїзного туризму: переваги й виклики. 8. Внутрішній туризм і регіональна мобільність у країнах Американського туристичного регіону. 9. Соціально-економічні та безпекові чинники розвитку туризму в Латинській Америці. 10. Перспективи розвитку Американського туристичного регіону в умовах глобальної конкуренції та кліматичних змін. 		
8	<p>Тема 10. Африканський туристичний регіон Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Африканського туристичного регіону та його місце у світовій туристичній системі за класифікацією UNWTO. 2. Просторова диференціація туризму в Африці: Північна, Західна, Східна, Центральна та Південна Африка — ключові відмінності. 3. Природно-ресурсний потенціал Африки: савани, пустелі, тропічні ліси, узбережжя та водоспади як основа туристичної спеціалізації. 4. Сафарі-туризм як унікальний бренд Африки: можливості розвитку та екологічні обмеження. 5. Культурно-історична спадщина (давні цивілізації, колоніальна спадщина, традиційні культури) у формуванні туристичної привабливості. 6. Пляжний і курортний туризм у Північній та Східній Африці: роль Середземноморського та Індійського узбережжя. 7. Туристична інфраструктура та інвестиції: як вони впливають на нерівномірність розвитку туризму між країнами Африки. 8. Безпекові, соціально-економічні та медичні ризики як чинники стримування туристичних потоків. 9. Роль міжнародного туризму у соціально-економічному розвитку африканських країн та місцевих громад. 10. Перспективи Африканського туристичного регіону в умовах сталого розвитку, кліматичних змін і глобальної конкуренції. 	2	

9	<p>Тема 11-12. Пустелі світу як унікальні природні атракції</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття пустелі як природної атракції: чому екстремальні ландшафти стають об'єктами туристичного інтересу? 2. Класифікація пустель світу (тропічні, помірні, холодні): як природні умови впливають на туристичну спеціалізацію? 3. Географія пустель світу: порівняльна характеристика Сахара, Аравійської, Наміб, Калахарі, Атакама, Гобі, Такла-Макан. 4. Кліматичні та ландшафтні особливості пустель як чинник формування унікального туристичного досвіду. 5. Основні види туризму в пустелях: пригодницький, екологічний, науковий, етнічний, астрономічний — у чому їхня специфіка? 6. Культурний вимір пустель: кочові народи, традиційні способи життя та їх туристична інтерпретація. 7. Пустелі як простір духовного та екзистенційного туризму (усамітнення, паломництво, «slow tourism»). 8. Інфраструктурні обмеження та ризики: вода, транспорт, безпека туристів, екологічні загрози. 9. Вплив туризму на крихкі екосистеми пустель: межі допустимого туристичного навантаження. 10. Перспективи розвитку пустельного туризму в умовах кліматичних змін та зростання попиту на унікальні й нестандартні дестинації. 	4	2
Разом		20	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<p>Тема 1. Міжнародний туризм та туристичні атракції: основні терміни та визначення</p> <p>Завдання: Опрацювати базові поняття міжнародного туризму й туристичних атракцій; укласти глосарій з 10 ключових термінів та навести приклади їх практичного застосування.</p>	5	
2	<p>Тема 2. Туризм і природне середовище</p> <p>Завдання: Проаналізувати вплив туризму на природне середовище; визначити позитивні й негативні наслідки туристичної діяльності та запропонувати приклади сталого використання природних ресурсів.</p>	5	
3	<p>Тема 3. Туристичні регіони: критерії виокремлення. Регіони світу за UNWTO</p> <p>Завдання:</p>	5	

	Охарактеризувати критерії виокремлення туристичних регіонів; проаналізувати поділ світу на туристичні регіони за класифікацією UNWTO та пояснити його значення для аналізу міжнародних туристичних потоків.		
4	Тема 4. Європейський туристичний регіон Завдання: Визначити провідні туристичні субрегіони Європи; охарактеризувати їхню спеціалізацію та роль у світовому туристичному русі.	5	
5	Тема 5. Близькосхідний туристичний регіон Завдання: Проаналізувати особливості формування туристичного попиту в країнах Близького Сходу; визначити роль культурно-історичних і релігійних атракцій.	5	
6	Тема 6–7. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон Завдання: Охарактеризувати просторову структуру Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону; визначити ключові чинники його динамічного розвитку та туристичної привабливості.	5	
7	Тема 8–9. Американський туристичний регіон Завдання: Визначити провідні туристичні напрямки Північної та Південної Америки; охарактеризувати найбільші туристичні центри та їхню спеціалізацію.	5	
8	Тема 10. Африканський туристичний регіон Завдання: Проаналізувати туристичний потенціал Африки; виокремити основні види туризму та чинники, що стримують або стимулюють розвиток галузі.	5	
9	Тема 11–12. Пустелі світу як унікальні природні атракції Завдання: Охарактеризувати пустелі світу як специфічні туристичні атракції; визначити можливості та обмеження розвитку туризму в аридних територіях.	6	
	ВСЬОГО:	46	

6.5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТІВ

Підготовка реферату – один із перших видів дослідницької роботи здобувачів, що використовується у вищій школі. Даний вид роботи сприяє розвитку у здобувачів нахилу до пошукової, дослідницької діяльності та до творчого розв'язання навчально-виховних завдань освітнього закладу.

Реферат (від. лат. *refero* – повідомляю, доповідаю) – це стислий виклад у письмовому вигляді наукової літератури з теми, вчення, змісту книги тощо. Реферат також передбачає наявність доповіді на дану тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту пошукової роботи.

Важливо зазначити, що у рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну інформацію, а й показати своє ставлення до неї. Реферат демонструє ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати суттєву наукову інформацію.

Обсяг реферату визначається специфікою теми і змістом матеріалу, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням. Рекомендований обсяг становить 10-20 сторінок друкованого тексту.

Процес підготовки реферату має містити в собі наступні етапи:

- ✓ Вибір теми.
- ✓ Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
- ✓ Складання плану.
- ✓ Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
- ✓ Добір практичного та статистичного матеріалу.
- ✓ Опрацювання зібраного матеріалу.
- ✓ Безпосереднє написання тексту реферату.
- ✓ Формулювання висновків.
- ✓ Оформлення реферату і списку джерел інформації.
- ✓ Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
- ✓ Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
- ✓ Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції та ін.).

Тему реферату здобувач вибирає у відповідності до рекомендацій викладача або ж самостійно, відповідно власного рівня підготовленості та здібностей, а також маючи на увазі перспективу подальшого використання реферату для написання курсових та підсумкових кваліфікаційних робіт. Вибір теми реферату здобувач повинен узгоджувати з викладачем.

Структура реферату студента вищого навчального закладу повинна складатися з таких частин:

- ✓ Титульна сторінка
- ✓ План
- ✓ Вступ
- ✓ Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів
- ✓ Висновки
- ✓ Список використаних джерел
- ✓ Додатки (за необхідності)

У вступі обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В основній частині здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається, хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював.

Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Наступний етап передбачає поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У висновках надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації за останні 5-10 років, Інтернет-ресурси. Кількість використаних джерел у списку повинна становити не менше 10 праць, які оформлені відповідно до сучасних вимог оформлення бібліографії.

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Оцінюють реферат, спираючись на наступні критерії:

- відповідність теми змісту реферату;
- глибина і повнота розкриття теми;
- логіка викладення матеріалу;
- термінологічна чіткість;
- рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати;
- власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи;
- правильне оформлення реферату і списку використаних джерел;
- урахувати вміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу;
- якість презентації результатів реферативного дослідження.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Міжнародний туризм як глобальне соціально-економічне явище: сутність і сучасні тенденції.
2. Туристичні атракції: поняття, типологія та роль у формуванні туристичного попиту.
3. Основні терміни міжнародного туризму: еволюція наукових підходів і трактувань.
4. Взаємодія туризму та природного середовища: екологічні виклики XXI століття.
5. Сталий туризм як відповідь на екологічні загрози туристичної діяльності.
6. Природні туристичні атракції світу: класифікація та просторове поширення.
7. Критерії виокремлення туристичних регіонів у світовій туристичній системі.
8. Регіоналізація міжнародного туризму за класифікацією UNWTO.
9. Порівняльна характеристика туристичних регіонів світу.
10. Європейський туристичний регіон у структурі світових туристичних потоків.
11. Туристична спеціалізація субрегіонів Європи.
12. Культурно-історична спадщина як ключова атракція Європейського туристичного регіону.
13. Близькосхідний туристичний регіон: релігійні та культурні чинники розвитку туризму.
14. Туризм у країнах Близького Сходу: можливості та обмеження розвитку.
15. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон як найдинамічніший у світі.
16. Роль природних і культурних атракцій в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.
17. Туризм і традиційні культури країн Азії: вплив глобалізації.
18. Американський туристичний регіон: просторові особливості та туристична різноманітність.
19. Найбільші туристичні центри Північної Америки та їх світове значення.
20. Туризм у країнах Латинської Америки: природні й історико-культурні атракції.
21. Африканський туристичний регіон: потенціал і нерівномірність розвитку.
22. Сафарі-туризм як унікальний вид туризму Африки.

23. Туризм і збереження біорізноманіття в країнах Африки.
24. Пустелі світу як екстремальні туристичні атракції.
25. Особливості організації туризму в пустельних регіонах.
26. Пустельний туризм: ризики, безпека та екологічні обмеження.
27. Туризм у контексті зміни клімату: глобальні виклики та регіональні наслідки.
28. Роль міжнародного туризму у формуванні міжкультурної комунікації.
29. Туристичні атракції як чинник конкурентоспроможності країн на світовому ринку.
30. Перспективи розвитку міжнародного туризму в умовах глобальних криз.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бовтун А.С. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО Норвегії як туристичний ресурс / А. С. Бовтун, Г. Ш. Уварова // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). - К.: Університет "КРОК", 2020. - С.34-35
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8083>
2. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник О.О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
3. Габчак Н., Дубіс Л. Туристична привабливість транскордонних територій України та Румунії (на прикладі Закарпаття). Парадигматичні аспекти і дилеми розвитку науки та освіти [монографія] (за ред.: Я.Гжесяк, І.Зимомря, В. Ільницький). Конін-Ужгород-Мелітополь-Херсон-Кривий Ріг. Посвіт, 2019. – С.251-259.
4. Габчак Н., Дубіс Л. Можливості застосування досвіду Данії у розвитку велотуризму в місті Ужгород. Журнал «Географія та туризм» Наук. зб. /Ред.кол.: Любцева О.О. (відп. ред.) та ін. –К: Альфа – ППК, 2019. - Вип. 47. – Київ, 2019. – С.45-57.
5. Габчак Н., Габчак С. Внутрішній туризм України: тенденції, проблеми та можливості розвитку у воєнний період. Журнал «Економіка та суспільство». 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2592> DOI: 10.32782/2524-0072/2023-52-67
6. Габчак Н., Дубіс Л. Туристичний потенціал українсько-угорських прикордонних територій. Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom 8: Interdyscyplinarny dyskurs badań naukowych / [Redakcja naukowa: J. Grzesiak, I. Zymomyra, V. Pnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl: Poswit, 2022. С.123-134.
7. Габчак Н., Іллюшонок І. Туристичний потенціал агломерацій: на прикладі Триміста (Труймисто). Матеріали І Всеукраїнської інтернет-конференції «Туризм, рекреація, гостинність». Львів (16 травня 2025 року). Україна. С. 102-106.
8. Габчак Н.Ф. Географія туризму Єгипту в умовах глобальних змін: стратегія – 2030. Економіка та суспільство. 2025. № 76. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6256> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-10>
9. Габчак Н.Ф. Європейський туристичний ринок: геопросторові та типологічні виміри. Економіка та суспільство, 2025. Електронний ресурс : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6382> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-40> 77.
10. Габчак Н.Ф., Білак О. Туризм країн Карпатського єврорегіону. В-во ТОВ «РІК-У», Ужгород, 2023р. 245 с.

11. Головня О. М., Ставська Ю.В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Друк», 2020. 316 с.
12. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч. посіб. / В. Головченко, О. Кравчук К. : Нічлава, 2006. 336 с.
13. Демчук Ю.О. Унікальні природні та культурні ресурси Індонезії як основа розвитку туризму в країні / Ю. О. Демчук, Т. Г. Сокол // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.47-49
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8075>
14. Дем'янюк М.Р. Всесвітнє туристичне надбання Італії / М. Р. Дем'янюк, Г. Ш. Уварова // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С. 44-46
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8076>
15. Дубіс Л., Габчак Н. Особливості закладів харчування острівних країн (на прикладі Бермудських островів). Тези Міжнародної науково-практичної конференції /Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації (27-28 квітня 2017 року). Ужгород. С.148-151.
16. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П.М. Ігнат'єв 2-е вид. Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. 423 с.
17. Кифяк В. Ф. Туристичні ресурси світу та їх використання // Економіка та управління національним господарством. 2019. № 4. С. 75–82.
18. Козійчук О.Г. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО Канади як туристичний ресурс / О. Г. Козійчук, А. О. Подерня // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). - Київ: Університет "КРОК", 2023.-С.45-47 <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8177>
19. Козійчук О.Г. Природно-ресурсний потенціал як чинник розвитку рекреаційного туризму в Ірландії / О.Г. Козійчук, Ю.Д. Єрмаков //Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (5-6 грудня 2024 р., м. Київ).- Київ: Університет "КРОК", 2024.-URL: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2024/paper/view/2437>
20. Коненко О.В. Дерев'яні церкви карпатського регіону України та Польщі у туризмі / О. В. Коненко, Л. Ф. Мелько // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.19-22
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8088>
21. Лизогуб В.А. Країнознавство. В-во «Право». 504с.
22. М. П. Мальська, О. М. Гаталяк. Туризм у містах. Підручник. Львів. ЛНУ імені Івана Франка. 2018.
23. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посіб. [для М 21 студ. вищ. навч. закл.] / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. — К: Центр учбової літератури, 2009. - 224 с. - ISBN 978-966-364-834-7.
24. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Паньків Н. М. Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія і сучасність : монографія. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 268 с.
25. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підруч. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. - К. : Знання, 2008.

26. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
27. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія. Навчальний посібник. Львів, 2019. 184с.
28. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
29. Снігур К. В. Туристичні регіони світу: просторові трансформації в умовах глобалізації // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. 2022. № 1(72). С. 66–74.

Додаткова література

30. Гаврилюк С. Проблеми стратегічного розвитку туристичних дестинацій в умовах воєнного часу / С. Гаврилюк, С. Мелесик, Н. Воробйова // Вчені записки Університету "КРОК". - 2024. - № 2(74). С. 116-124. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-74-116-124>.
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/2145>
31. Гаврилюк С.П. Формування туристичної привабливості регіону / С.П. Гаврилюк // Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей II Міжнародної конференції (Київ, 20 листопада 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. - С. 376-379. - <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE2020/paper/view/32>
32. Гресь Т.О. Пам'ятки всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою / Т. О. Гресь, Л. Ф. Мелько // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). - К.: Університет "КРОК", 2020. С.50-52 <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8073>
33. Жила Є.В. Сучасні проєкти ЮНЕСКО для молоді як потенційних експертів спадщини ЮНЕСКО / Є. В. Жила, Л. Ф. Мелько // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.9-11 <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8092>
34. Козійчук О. Регіональний вектор як імператив сталого розвитку туристично-рекреаційного кластеру / О. Козійчук, М. Кіт // Вчені записки Університету "КРОК". 2025. № 1(77). С. 177-185. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-177-185>
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/5812>
35. Козійчук О.Г. Активізація українсько-польського транскордонного туризму: туристичні дестинації, готельна інфраструктура/ О.Г. Козійчук, М.О. Куценко //Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (5-6 грудня 2024 р., м. Київ).- Київ: Університет "КРОК", 2024. <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2024/paper/view/2482>
36. Корніяка К.В. Резиденція митрополитів буковини і далмації у всесвітній спадщині ЮНЕСКО та розвитку туристичної галузі України / К. В. Корніяка, І. В. Рибак // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020 С.17-18. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8089>
37. Курілець О.Б. Норвегія як одна з цікавих туристичних дестинацій: скарби природи та спадщина ЮНЕСКО / О. Б. Курілець, Т. Г. Сокол // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.31-33. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8084>

38. Любіцева О. О. Географія туризму : підручник. Київ : Альтерпрес, 2016. 304 с.
39. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. К.: Альтепрес,2005. 436 с.
40. Мелесик С.В. Принципи управління туристичною дестинацією: від компетенції до стійкості / С. В. Мелесик // Стан, проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (27 вересня 2024 року). Полтава: Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2024. С. 67-68. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/6563>
41. Мелесик С.В. Розвиток туристичної дестинації: організаційні аспекти та споживання / С. В. Мелесик // Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, фінансів, обліку та менеджменту: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (26 вересня 2024 року). Житомир: Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2024. С. 39-40 <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/6564>
42. Мелесик С.В. Туристична дестинація: поняття, складові та маркетингові аспекти / С. В. Мелесик // Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в XXI столітті: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (21 вересня 2024 року). Ізмаїл: Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2024. С. 55-56. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/6565>
43. Мелько Л.Ф. "Волонтери всесвітньої спадщини" - молодіжний проєкт по збереженню і популяризації спадщини / Л. Ф. Мелько, Є. В. Жила // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023. С.12-14. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8188>
44. Мелько Л.Ф. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО як туристичний бренд / Л. Ф. Мелько, Л. І. Бабугін // Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей V Міжнародної конференції (Київ, 7 грудня 2023 р.). Київ: Університет "КРОК", 2023. <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2023/paper/view/1963>
45. Мелько Л.Ф. Гастрономічний потенціал нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО та туризм / Л. Ф. Мелько, Т. С. Литвинова // Географія та туризм. 2022. № 70. С. 3-9. DOI <https://doi.org/10.17721/2308-135X.2022.70.3-9>.
46. Мелько Л.Ф. Нематеріальна культурна спадщина України та її значення для туризму / Л. Ф. Мелько, О. П. Івасюк // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023. С.51-54. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8175>
47. Мелько Л.Ф. Популярні об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО США у туризмі / Л. Ф. Мелько, А. С. Кумейко // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). -Київ: Університет "КРОК", 2023. С.41-44. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8178>
48. Мелько Л.Ф. Просвітницька туристична експозиція "Спадщина ЮНЕСКО як скарб людства": популяризація як виклик часу / Л. Ф. Мелько // Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей IV Міжнародної конференції (7 грудня 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2022. <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2022/paper/view/1398>

49. Мелько Л.Ф. Спадщина ЮНЕСКО у туризмі: порівняльний макрорегіональний аналіз / Л. Ф. Мелько // Регіональний туризм: сучасні виклики та перспективи розвитку: колективна монографія/ В. Г. Алькема [та ін.]; ВНЗ "Університет економіки та права "КРОК". Київ: Університет "КРОК", 2022. С. 283-330. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8693>
50. Мельниченко К.О. Всесвітня спадщина ЮНЕСКО Іспанії і туризм / К. О. Мельниченко, Г. Ш. Уварова // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.38-40. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8080>
51. Міхо О.І. Об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО у контексті розвитку туризму в Португалії / О. І. Міхо, Д. С. Дашкевич // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). - Київ: Університет "КРОК", 2023.-С.35-37. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8180>
52. Міхо О.І. Світова спадщина ЮНЕСКО В Італії очима організатора авторських турів / О. І. Міхо, С. О. Місюра // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей II науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023.-С.30-31. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8182>
53. Нестеренко І.С. Спадщина ЮНЕСКО у Швеції як популярні об'єкти туризму: проблеми збереження / І. С. Нестеренко, Т. Г. Сокол // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.36-37. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8082>
54. Новобранець К.О. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО Данії та Чилі: сучасний стан і використання в туризмі / К. О. Новобранець, Г. Ш. Уварова // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.41-43. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8077>
55. Парфіненко А. Ю. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Чорноморському регіоні / А. Ю. Парфіненко, Д. А. Дубова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2018. Вип. 7. С. 136-141. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2018_7_22.
56. Парфіненко, А. (2023). Міжнародний туризм як складова частина ліберального світового порядку. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, (2 (16)), 33–51. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-02-33-51>
57. Парфіненко, А. Ю. (2019). Туризм і мир в політично розколотих націях: кейс-стаді. Актуальні проблеми міжнародних відносин, (Вип. 139), 27–46. <https://doi.org/10.17721/apmv.2019.139.0.27-48>
58. Проценко А.О. Інноваційні форми екскурсійного продукту як сучасний тренд розвитку туризму / А. О. Проценко, Т. Г. Сокол // Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей V Міжнародної конференції (Київ, 7 грудня 2023 р.). Київ: Університет "КРОК", 2023. <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2023/paper/view/1745>
59. Растворова М. Підходи до позиціонування туристичних дестинацій в умовах викликів війни: аналіз досвіду країн Балканського півострову / М. Растворова // Вчені записки Університету "КРОК". 2022. № 3(67). С. 83-91. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209->

60. Растворова М. Туристичний брендинг, промоція та цифровізація як шляхи збереження історико-культурних туристсько-рекреаційних ресурсів в умовах війни (на прикладі міста Львова) / М. Растворова, М. Королишин // Вчені записки Університету "КРОК". 2025. № 3(79). С. 261-267. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-261-267>. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8327>
61. Рослякова Г.І. Києво-Печерська Лавра як об'єкт національного та світового туризму: сучасні виклики та стратегічні пріоритети / Г. І. Рослякова, І. В. Рибак // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.15-16. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8090>
62. Снігур К. В. Динаміка міжнародних туристичних потоків України: стан, тенденції та напрямки оптимізації / К. В. Снігур // Торгівля і ринок України. 2019. № 1. С. 126-136. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tiru_2019_1_16.
63. Сокол Т.Г. Авторські тури як перспективний різновид і важливий чинник розбудови внутрішнього туризму в Україні / Т. Г. Сокол, Г. П. Щука, С. В. Мелесик // Економіка та суспільство. 2025. № 72. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-28> <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/6509>
64. Сокол Т.Г. Гастрономічний туризм як перспективний тренд у розвитку туризму в світі та в Україні / Т.Г.
65. Сокол Т.Г. Сучасні тренди розвитку туризму в світі / Т.Г. Сокол, Є. Жила // Регіональний туризм: сучасний стан та шляхи оптимізації: матеріали І-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 2 квітня 2021 р.) / Університет "КРОК". К.: Університет "КРОК", 2021. С. 22-23. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8438>
66. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство. Навч. посібник, 2020. 808с.
67. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
68. Уварова Г.Ш. Національні природні парки Бразилії, їх охорона і використання в туризмі / Г. Ш. Уварова, Я. О. Орел // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей ІІ науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023. С.48-50. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8176>
69. Уварова Г.Ш. Нематеріальна культурна спадщина Китаю, її використання в туризмі / Г. Ш. Уварова, Є. А. Кучерявий // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей ІІ науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023. С.58-61. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8173>
70. Уварова Г.Ш. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО Греції як туристичні магніти / Г. Ш. Уварова, А. В. Шльончик // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей ІІ науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023. С.32-34. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8181>
71. Уварова Г.Ш. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО Єгипту як туристичні бренди / Г. Ш. Уварова, Ю. С. Горіна // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей ІІ науково-практичної конференції для студентів та молоді (21 листопада 2022 р., м. Київ). Київ: Університет "КРОК", 2023.-С.38-40. <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8179>

72. Фуринець В.О. Національний дендрологічний парк "Софіївка" як перспективний об'єкт всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та його роль у розвитку туризму / В. О. Фуринець, І. В. Рибак // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.29-30.
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8085>
73. Хомінчук В.С. Об'єкти всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні і туризм / В. С. Хомінчук, Г. Ш. Уварова // Спадщина ЮНЕСКО та туризм: тези доповідей наукової конференції студентів (Київ, 7 грудня 2020 р.). К.: Університет "КРОК", 2020. С.12-14
<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/8091>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни «Туристичні атракції світу»**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)